

Projekt za prevenciju ovisnosti

Interkulturalne kreativne sedmice/tjedni IKS

1. IKS u Vitezu: 27.07. – 16.08.2002.

Svi znamo da problem ovisnosti sve više prijete djeci i mladeži u našoj zemlji, pa tako i u Vitezu. Svima nam je također poznato da se ovisnost o drogi polako razvija i da vrijedi: «*Bolje spriječiti nego liječiti*». Ipak, postavlja se pitanje tko treba i što učiniti?

Početak januara 2002.g. u Vitezu se jedan tim iz Projekta za planiranje aktivnosti u prevenciji ovisnosti, ovlašten od općine Vitez, počeo baviti ovim pitanjem i izrađivati konkretne odgovore. Tim prati s. Magdalena Schildknecht iz Švicarske, dipl. psiholog. Iza nje stoji Udruženje građana za prevenciju ovisnosti NARKO-NE, a polugodišnje plansko financiranje projekta preuzeo je Renovabis, jedna njemačka humanitarna organizacija. Stručnu potporu pruža *euro net*, europska mreža za praktično orijentiranu prevenciju ovisnosti, koja radi na principu *peergroup education*.

PEERGROUP, engl. = skupina vršnjaka, prijateljska skupina koju sačinjavaju oni koji su iste dobi.

Djelotvorna prevencija ne počinje sa suzbijanjem droge i suzdržavanjem od ovisnosti, nego želi mlade ljude osposobiti da svoje želje za avanturom, doživljajima i rizicima kao i za sigurnosti, užitkom i opuštanjem proživljavaju na pozitivan i životno koristan način. Zato im je potrebno omogućiti komunikaciju, druženje i kreativne ponude za ispunjavanje slobodnog vremena.

2. IKS u Vitezu: 20.07. – 09.08.2003.

U svojoj knjizi „Zašto Huckleberry Finn nije postao ovisnik“, autor Eckhard Schiffer zastupa tezu, da se ovisnost u svojim raznim oblicima često može izbjeći, ako svijet naše djece sačuvamo od uništenja, tako da oni mogu u njemu razvijati njihove stvaralačke snage i, ako imaju za to mogućnost, da konkretno istaknu svoje snove i čežnje, kao i svoje potrebe za pustolovinom, da konstruktivno dožive jedinstvenost i opuštanje.

Takva profilaksa ovisnosti je u Bosni i Hercegovini od posebnog značaja. Ankete pokazuju, da 60% mladih- kada bi dobili šansu – željeli bi da napuste svoju domovinu koja je prije bila bogata kulturom i veoma raznolika. Rat koji je trajao od 1992. – '95. razorio je živote ljudi, kuće, prijateljstva, veze, solidarnost i životnu radost. Čak i 8 godina nakon mirovnog sporazuma raste nezaposlenost i korupcija na svim nivoima, nedostaje perspektiva za budućnost, rastu ovisnost i siromaštvo.

Kako se djeca i mladi mogu u takvim uvjetima zdravo razvijati? U Vitezu, u jednom malom gradiću u Srednjoj Bosni, koji je 70 km udaljen od Sarajeva, 5 studenata, iz Više umjetničke škole iz Ciriha, su od 27.07–16.08. 2002. pokušali napraviti početak. Oni su ostvarili san, koji su mladi sanjali u dugim (i dosadnim!) ljetnim raspustima. Kuća - u kojoj je život sa porodicom i prijateljima užitak. Tako je nastala kućica za igru u obdaništu. Mladi žele sljedećeg ljeta ponovo izgraditi već postojeće dječje igralište u centru grada, koje je u prilično lošem i pustom stanju. Sa ovim projektom želimo kod javnosti probuditi svijest o tome, šta prevencija ovisnosti znači, zatim djeci i mladima ponuditi zdravu alternativu umjesto droge i drugih oblika ovisnosti. Rad mladih, prevencija ovisnosti i unapređenje zdravlja trebali bi sa ovim postati centralna tematika lokalne politike..

Stefanie Bieri
Katja Bächtold
Sonja Schuhmacher
Chantal Fryman
Michael Graf
Lydia Roth
Olivier Mathys
Sabine Schneider

3. IKS u Vitezu: 12.07. – 01.08.2004.

(vidi 2003.g.)

Schumacher Sonja:

Baechtold	Franziska
Baechtold	Katja
Bieri	Stefanie
Mathys	Olivier
Bonetti	Daniela
Sinopoli	Rodolfo

4. IKS u Vitezu (1. u Busovači): 25.07. – 20.08.2005.

Na pitanje «Zašto niste postali ovisni o nečemu?», odrasli daju odgovore poput «davanje smisla životu kroz razne aktivnosti, dani ispunjeni zadacima, sport, muzika, ples, osjećanja poput straha i samopoštovanja, lična inicijativa i angažman, religija, prijatelji, sretna slučajnost, nemanje pristupa drogama itd.». Kao odgovor na pitanje «Šta ti pomaže da ne postaneš ovisan/-a?» mladi ljudi navode manje faktora. Za njih su prije svega porodica, strah i lični angažman ono što ih sprječava da razviju ovisnost. Nasuprot tome oni su izloženi velikom broju faktora rizika: provođenje slobodnog vremena u kaficima, mnogo rezigniranih nezaposlenih ljudi, mala perspektiva za budućnost, korupcija, siromaštvo, malo kulturnih aktivnosti i sportske ponude, etnička podijeljenost, zagađena i prljava okolina, opasnost od mina po šumama i livadama ...

Kako možemo pojačati faktore zaštite? U Vitezu su u ljeto 2002. godine pet studenata i studentica Visoke škole za umjetnost i uređenje, skupa sa malim izmiješanim grupama srednjoškolaca volontera počeli da preuređuju mjesta u gradu sa djecom i za djecu kao mjesta za druženje i životnu radost. Jedna grupa je dolazila i poslije, razvila su se prijateljstva između mladih ljudi različitih etničkih pripadnosti i sa studentima i studenticama. Grupa iz Viteza i tokom godine realizuje tri manja projekta za prevenciju ovisnosti kroz koje se razvijaju sposobnosti za rad na projektu, nabavljanje sredstava i zajednički rad sa Općinom. U javnosti se malo po malo razvija svijest da prevencija ovisnosti znači djeci i mladima ponuditi zdrave alternative za droge i ovisničko ponašanje. Rad mladih ljudi, prevencija ovisnosti i unapređivanje zdravlja postaju teme i općinske politike.

Također se sve više studenata iz Švicarske želi angažovati u ovom projektu. Ove godine će to biti 12 studenata, a novost su studenti pedagoškog fakulteta Zug. Pošto ovog puta NARKO-NE može na raspolaganje staviti dva obučena socijalna radnika, projekt iz Viteza se treba provesti po prvi put i u susjednoj Općini Busovača.

Težište se stavlja na aktivno uređivanje javnih zelenih površina (parkova i dječjih igrališta) koji trebaju postati mjesta za druženje za sve. Površine zaprljane smećem, oštećene klupe, sprave za igranje, skulpture, cvjetnjaci i grafiti trebaju se očistiti i obnoviti. Ovi radovi se odvijaju pod motom «Recycling» i treba da unaprijede svjestan odnos prema okolini i smeću. Osim toga, na ovim površinama će biti ponuđene različite zajedničke aktivnosti koje su interesantne i zabavne djeci i mladima.

Aktivnosti / ciljevi

- provođenje zanatskih radionica za djecu i mlade;
- obuka mladih za vođe radionica: priprema, nabavka materijala, raspisivanje, provođenje, ocjenjivanje;
- demokratski procesi odlučivanja, preuzimanje odgovornosti za ljude i materijal;
- podrška mladima kao aktivnim partnerima u općinskim ustanovama i firmama;
- javno istupanje: mediji, završna ceremonija.

Busovača

Bächtold Katja	8706 Meilen
Fontollet Gilles	8038 Zürich
Greuter Sonja	8008 Zürich
Baerwart Christina	8004 Zürich
Susan Diebold	8047 Zürich
Meike Unverferth	6300 Zug

Vitez

Buff Kerstin	8400 Winterthur
Eichkorn Claudia	8400 Winterthur
Häberli Karin	3012 Bern
Sinopoli Rodolfo	9230 Flawil

5. IKS u Vitezu (2. u Busovači): 25.07. – 20.08.2005.

Kratki opis projekta

Ovog ljeta u Vitezu će se po peti put održati Interkulturalne kreativne sedmice (IKS). U susjednoj Općini Busovača ovaj se projekt provodi po drugi put. Mladi će ove godine organizirati interesantne i zabavne aktivnosti za djecu i mlade zajedno sa 14 studenata Visoke škole za umjetnosti HKGZ iz Ciriha i Pedagoške visoke škole Centralne Švicarske PHZ.

Već postoje različiti prijedlozi za stvaralačke, umjetničke, sportske aktivnosti, koje za cilj imaju da putem **edukacije peer-leadera** angažovani mladi ljudi u ovim općinama dobiju šansu da prosljede stečena znanja.

U Vitezu se projekt po prvi put provodi u **saradnji** sa Centrom za socijalno učenje Forum Syd (dosadašnji PRONI). Ova organizacija već osam godina radi na području rada sa miješanim grupama mladih u Vitezu.

U Busovači projekt podržavaju općinski referent za mlade, udruga studenata Busovača, Omladinski centar kao i Klub mladih udruga Napredak, sa savjetima i organizacijskom pomoći.

Ciljevi:

- Mjesec dana zanimljiv i koristan volonterski angažman za dobrobit djece i mladih u gradu;
- Learning-by-doing: sticanje znanja i vještina peerleadera za vođenje i praćenje vršnjaka i/ili djece;
- Rad u timu: preuzimanje odgovornosti i izvršavanje zadataka za cijelu grupu;
- Komuniciranje sa «autoritetima», zagovaranje i izvještavanje u javnosti;
- Suradivanje i reflektiranje u miješanoj lokalnoj i u interkulturalnoj grupi mladih;
- Učenje i vježbanje engleskog i njemačkog jezika.

Busovača

Bianca Fry	8307 Effretikon
Samuel Gubler	8408 Winterthur
Lena Löffel	Winterthur
Nadya Mock	8406 Winterthur
Sandra Zimmermann	6370 Stans
Silja Zimmermann	5430 Wettingen

Vitez

Kerstin Buff	8400 Winterthur
Claudio Giglio	6020 Emmenbrücke
Andrea Honegger	6010 Kriens
Fränzi Iff	8121 Benglen
Seraina Keller	5436 Würenlos
Katja Leander	22673 Hamburg
Madlaina Sulser	8037 Zürich
Paula Walker	6280 Hochdorf

Donatori

S obzirom da su studenti iz Švicarske kroz praktični dio njihovog obrazovanja prošli module o projektnom radu i namicanju sredstava, navedene aktivnosti obuhvaćene su i u pripremama za implementaciju projekta IKS.

S tim u vezi, studenti su vlastitim volonterskim angažmanom prikupili novčana sredstva i to organizirajući tri dobrotvorna koncerta u Švicarskoj: «Balkan Disco», «Benefit Concert Schweiz und Bosnien» i «Wunder-bar», slanjem molbi za donacije firmama i organizacijama, te kroz privatne donacije, dok su najveću donaciju dobili od Švicarske Asocijacije omladinskih organizacija.

Lokalni volonteri također traže ponude za izlete i računaju na spremnost domaćih organizacija i firmi koje će im izaći u susret doniranjem logistike, hrane, pića i sl., a što je od pomoći za realizaciju projekta.

Ovakav pristup prikupljanja sredstava primjer je rada UG NARKO-NE, koji se trude da odgovornost za implementaciju sve više stave na mlade volontere i učesnike, i da što više pripremnih aktivnosti prikupljanja sredstava prepuste njima.

Oko trećine sredstava već četvrti put je donirao **Ostprojekt**. Švicarska asocijacija omladinskih organizacija SAJV dobila je sredstva od Švicarske Agencije za saradnju da bi mogla podržavati interkulturalne projekte koje realiziraju mladi iz Švicarske i iz zemalja Jugoistočne Evrope.

Svjetlo riječi, oktobar 2006.god.

Ovo ljeto od 24.07. do 19.08. u Vitezu i Busovači su se održavale 5. Interkulturalne kreativne sedmice/ tjedni. Radi se o projektu za prevenciju ovisnosti u radu sa mladima, kojeg je realizirala udruga građana NARKO-NE u suradnji sa Omladinskom Klubom Forum Syd iz Viteza. 40 srednjoškolaca iz Viteza i Busovače zajedno sa 14 studenata Visoke škole za umjetnosti iz Ciriha i Pedagoške visoke škole Centralne Švicarske, organizirali su interesantne aktivnosti kroz koje su nudili zdrave zabavne aktivnosti i alternative za droge i ovisničko ponašanje djeci i mladima. U Vitezu su mladi i djeca mogli u kreativnoj radionici praviti korisne stvari (nakit, okvire za slike, torbe...), bojiti zidove na kinu i osnovnoj školi, praviti društvene igre (šah i mice) i putokaze, te se baviti glazbom u radionici za pripremanje završne manifestacije projekta. U Busovači su pak mogli sudjelovati u bojanju zida, te u izrađivanju makete grada Busovače. Mladi ljudi su vrijedno radili četiri tjedna, a plodovi njihovog rada danas se mogu vidjeti: djeca se igraju šaha i mica u parku, ponosno nose narukvice koje su sami ispleli, a zidovi na Osnovnoj školi «Vitez», Osnovnoj školi «Busovača», te na kinu, prelijepo su oslikani. Pored toga što su uradili dosta korisnih stvari za zajednicu, mladi volonteri su ispunili svoje slobodno vrijeme tijekom jednog mjeseca, naučili su raditi u timu, komunicirati sa «autoritetima», te su pritom učili i vježbali engleski i njemački jezik. Najbolje od svega bila je zabava i druženje koje se očitovalo za vrijeme manifestacije u Busovači (14.08.) i u Vitezu (16.08.), a tijekom projekta su bili organizirani izleti, te razna sportska događanja koja su doprinijela povezivanju višenacionalne grupe mladih.

Ana Tomić, Vitez

6. IKS u Vitezu (1. u Varešu): 24.07. – 18.08.2007.

Kratki opis projekta

Interkulturalne kreativne sedmice/tjedni (IKS) je projekt koji nudi mladima interesantne i zabavne preventivne aktivnosti tokom ljetnog raspusta, i tako doprinosi kreiranju kreativnog i aktivnog slobodnog vremena. U suradnji sa studentima iz Švicarske, UG NARKO NE provodi ovaj jednomjesečni projekt već šesti put u srednjobosanskoj općini Vitez. Ove godine će se projekt realizirati i u općini Vareš. Četiri sedmice u toku ljetnog raspusta organiziraju se radionice gdje mladi koriste i razvijaju svoje stvaralačke, kreativne, umjetničke, socijalne i organizacijske vještine. Radionice planiraju i organiziraju studenti socijalnog rada, pedagogije i više umjetničke škole iz Švicarske zajedno sa srednjoškolcima iz Viteza i Vareša. UG NARKO-NE priprema projekt na licu mjesta. Poziva lokalne mlade na dobrovoljno angažiranje, mladi se unaprijed educiraju o prevenciji ovisnosti i unapređenju zdravlja, organiziraju logistiku za grupu volontera i promoviraju projekt u lokalnoj javnosti.

U Švicarskoj je za projekt IKS prošle godine osnovana organizacija „Verein IDEMO“, koju su osnovali bivši učesnici projekta u Švicarskoj. Cilj ove organizacije je da se razvije kreativni potencijal mladih ljudi iz različitih kultura i da se kroz volonterski rad prevaziđu društvene, socijalne, generacijske,

kulturološke, nacionalne i religiozne barijere u Bosni i Hercegovini i u Švicarskoj. IDEMO koordinira stručne i organizacijske pripreme studenata u Švicarskoj, te se brine o namicanju sredstava za putovanja i smještaj studenata, kao i za osnovne lokalne troškove projektnih aktivnosti.

Vitez

- 1 Seraina Keller
- 2 Fränzi Iff
- 3 Katja Leander
- 4 Anna Ganzoni
- 5 Yves Laternser
- 6 Stephan Menz
- 7 Giw Razavi

Vareš

- 1 Agnes Joder
- 2 Helen Hagenbuch
- 3 Ursi Rösli
- 4 Tobias Betschart
- 5 Christoph Arnold
- 6 Filip Wolfensberger
- 7 Jan Jezek